

Lucrare prezentată la
cel de-al IX-lea Congres
al profesiei
de auditor financiar
din România

Pot prezice auditorii viitorul companiilor? Opinia de audit și certitudinea continuității activității

Drd. Dorotheea Beatrice Ruxandra
CHIOSEA,

*Școala Doctorală de Economie și de Administrare
a Afacerilor, Universitatea de Vest Timișoara,
e-mail: dorotheea.chiosea99@e-uvt.ro*

Prof. univ. dr. habil. Camelia-Daniela
HAȚEGAN,

*Universitatea de Vest Timișoara, România,
e-mail: camelia.hategan@e-uvt.ro*

Rezumat

Existența continuă a unei companii este unul dintre cele mai importante obiective. Din acest motiv, atunci când auditează o companie auditorii trebuie să evalueze capacitatea companiei de a rămâne operațională pe piață în viitorul previzibil. Acest studiu își propune să analizeze principalii factori care ar trebui luați în considerare în procesul de audit, legați de evaluarea continuității activității, evidențiind totodată rolul auditorilor. Eșantionul utilizat a fost format din 27 de companii și 84 de rapoarte de audit, extrase din baza de date Audit Analytics, pentru perioada 2016-2023. Companiile auditate au provenit în principal din domeniul industriei prelucrătoare (60%) și din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (15%). Rezultatele arată că există și factori suplimentari, pe lângă cei financiari, care pot fi luați în considerare, cum ar fi industria, opinia din anul precedent și așa mai departe. Opinia auditorului este de o importanță esențială deoarece influențează încrederea investitorilor și comportamentul acestora, iar transparența situațiilor financiare este îmbunătățită.

Cuvinte cheie: *continuitatea activității; raportul auditorului; opinia de audit; incertitudine; risc; faliment;*

Clasificare JEL: *M40, M41*

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Chiosea, D. B. R., Hațegan, C.-D. (2025). Can Auditors Predict the Future of a Company? The Audit Opinion and the Certainty of Going Concern Assessment, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 4(180)/2025, pp.801-815, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/180/025

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/180/025>

Data primirii articolului: 24.07.2025

Data revizuirii: 29.07.2025

Data acceptării: 7.10.2025

Introducere

La înființarea unei companii, obiectivul principal este obținerea de profit și creșterea ca o entitate sănătoasă. Cu toate acestea, în unele cazuri, acest obiectiv nu este atins și, din această cauză, este esențial ca auditorii să evedențieze în raportul lor de audit când o companie se poate confrunta cu perioade de dificultăți financiare, fie prin calificarea opiniei, fie prin stipularea acestui lucru în secțiunea „Aspecte cheie de audit” (*Key Audit Matters – KAM*). Aspectele cheie de audit sunt acele elemente considerate „semnificative” în procesul de audit care trebuie comunicate comitetului de audit deoarece implică judecăți importante, elaborate sau subiective cu privire la un cont semnificativ sau la prezentarea situațiilor financiare ale perioadei curente.

Pham (2022) subliniază că ipoteza continuității activității este una fundamentală, mai ales atunci când se vorbește despre pregătirea situațiilor financiare. Respectând acest principiu, riscul ca societatea să intre în lichidare în următoarele 12 luni este neglijabil (Messier ș.a., 2017). În procesul de audit, auditorii poartă responsabilitatea de a evalua dacă societatea se confruntă cu o îndoială substanțială cu privire la capacitatea sa de a continua activitatea pentru o perioadă rezonabilă de timp. Dacă evaluarea este negativă, deci compania se confruntă cu un risc substanțial, auditorul poate emite o opinie privind continuitatea activității, aceasta fiind una dintre cele mai ambigue sarcini pentru un auditor. Dacă o companie primește o opinie privind continuitatea activității, acest lucru indică faptul că entitatea nu este capabilă să își susțină activitatea. Utilizatorii situațiilor financiare au încredere în auditori și în evaluarea acestora cu privire la gradul în care principiul continuității activității a fost îndeplinit, astfel încât părțile interesate consideră opinia de audit ca fiind de o importanță semnificativă atunci când iau decizii, deoarece ea poate semnala incertitudini semnificative legate de companie, până la faliment.

În studiul lor, Carey ș.a. (2008) analizează o populație de companii australiene care primesc o opinie modificată privind continuitatea activității și un eșantion potrivit de companii care se confruntă cu perioade de dificultăți financiare și care înregistrează o opinie de audit fără rezerve. Rezultatele lor arată că schimbarea auditorului este asociată pozitiv cu primirea unei opinii cu rezerve privind continuitatea activității. Cu toate acestea, nu au găsit dovezi empirice ale unei predicții auto-împlinite privind probabilitatea crescută ca firma să dea faliment

după primirea opiniei. În ceea ce privește onorariul de audit, autorii subliniază faptul că auditorii care emit opinia calificată cu privire la evaluarea continuității activității, pentru prima dată, pierd proporțional mai multe onorarii, deoarece pierd clienți prin schimbarea firmei sau prin falimentul companiei, decât companiile care emit opinii de audit fără rezerve cu privire la continuitatea activității chiar și pentru firmele aflate în dificultate financiară.

Obiectivul lucrării este de a evidenția importanța opiniei auditorului cu privire la evaluarea continuității activității și, de asemenea, dacă auditorul poate prezice riscul de dificultăți financiare sau chiar de insolvență pe baza informațiilor furnizate de companie și, de asemenea, pe baza intuiției sale profesionale. Pentru a analiza rapoartele auditorului privind evaluarea continuității activității, au fost selectate 27 de companii listate la Bursa de Valori București (BVB) pentru perioada 2010-2023, incluzând astfel și perioada anterioară implementării noului format al raportului de audit, făcând totodată o comparație între cele două abordări.

Lucrarea este structurată după cum urmează: următoarea secțiune conține o trecere în revistă a literaturii științifice privind continuitatea activității și sectorul de audit, a treia secțiune descrie metodologia cercetării, iar a patra secțiune prezintă rezultatele obținute și câteva comentarii. Ultima secțiune prezintă un rezumat al lucrării, împreună cu concluziile și limitele cercetării.

1. RECENZIA LITERATURII DE SPECIALITATE

Prezumpția că o entitate își va continua activitatea în viitorul previzibil este baza elaborării situațiilor financiare conform legislației internaționale și naționale. La nivel internațional, această condiție este stipulată de Standardul Internațional de Audit (ISA) 570 Continuitatea activității, care afirmă că profesioniștii nu pot prezice astfel de evenimente sau condiții viitoare, iar inexistența unei explicații referitoare la incertitudinea evaluării continuității activității în raport nu trebuie tratată ca o garanție că societatea are capacitatea de a-și continua activitatea fără a se confrunta cu riscuri legate de continuitatea activității.

Situațiile financiare, în ansamblu, oferă o imagine fidelă a performanței și stării financiare a unei societăți, iar auditorii ar trebui să își exprime opinia în ceea ce privește respectarea tuturor principiilor contabile. Din cauza consecințelor negative suferite de o societate atunci când

primesc o opinie cu rezerve, tot mai mulți auditori includ incertitudinile privind evaluarea continuității activității în secțiunea dedicată aspectelor cheie de audit.

Gallizo și Saladrighes (2016) au evidențiat în studiul lor motivele reticenței din partea părților interesate care pot apărea după primirea unei opinii cu rezerve privind continuitatea activității:

- **Presiunea din partea clientului**, care știe că o opinie privind continuitatea activității poate pune în pericol și mai mult poziția entității. Înștiințarea părților interesate ale unei entități cu privire la poziția negativă pe care o poate avea o companie poate genera consecințe importante, cum ar fi lipsa de încredere din partea acționarilor, ceea ce poate duce la vânzarea acțiunilor acestora și poate genera o pierdere importantă a capitalului companiei pe termen foarte scurt. Din această cauză, compania va încerca să-i convingă pe auditori prezentându-le planuri de viabilitate care pot proiecta o evoluție pe termen mediu a poziției companiei și, prin aceasta, amânând opinia de audit privind continuitatea activității.
- **Încrederea auditorului în entitate**, acționând cu bună-credință și rațional, având încredere că societatea poate face față crizei și poate ieși din ea. Așadar, acesta va încerca să amâne opinia de audit privind continuitatea activității și să le ofere timp să se redreseze din situația actuală. Până în momentul în care auditorul stabilește că criza cu care se confruntă compania este ireversibilă, moment în care, acesta va emite opinia de audit privind continuitatea activității.
- **Dezvoltarea firmei de audit**. Se poate întâmpla ca o firmă care emite un număr semnificativ de opinii privind continuitatea activității să fie luată în considerare ca fiind susceptibilă la acestea de către firmele care solicită serviciile sale. Acest lucru poate duce la un număr mai mic de contracte, deoarece mulți clienți pot alege alte firme care sunt mai puțin susceptibile de a emite rapoarte de audit privind continuitatea activității.

Există mulți profesioniști în audit care au dovedit că emiterea unei opinii de audit privind continuitatea activității este urmată imediat de o scădere a situației financiare a entității. S-a argumentat că această scădere bruscă a fost cauzată de solicitările auditorului, obligând firma să reflecte toate activele și pasivele în bilanț în funcție de valoarea lor, conform regulilor și principiilor de evaluare (Ajona ș.a., 2012). În acest caz, înregistrarea unei opinii

privind continuitatea activității va genera un efect neașteptat asupra utilizatorilor informațiilor, deoarece aceștia nu se așteaptă ca conturile lor să scadă fără niciun avertisment.

Studiul realizat de Pham (2022) a evidențiat că situația financiară, acumularea de pierderi, întârzierea în emiterea raportului de audit și frecvența ședințelor consiliului de administrație influențează semnificativ opiniile privind continuitatea activității emise de auditorii independenți.

Poziția financiară a unei entități descrie sănătatea sa financiară. Situațiile financiare ale unei entități sunt un instrument care poate fi utilizat pentru a evalua dacă firma se află în deficit sau surplus financiar. Ross ș.a. (2015) arată că o companie care se confruntă cu perioade de dificultăți financiare poate indica un faliment viitor, care se poate reflecta în fluxul său de numerar operațional ca fiind insuficient pentru a acoperi toate datoriile curente. Dificultățile financiare apar atunci când o companie înregistrează fluxuri de numerar negative și rate financiare scăzute și nu își poate rambursa datoriile (Beaver, 1966; Platt și Platt, 2002). Dificultățile financiare duc adesea la faliment, ceea ce înseamnă că evaluarea continuității activității este indiscutabilă. Mutchler (1985) susține că starea financiară negativă a unei companii poate fi mai gravă dacă aceasta primește o opinie de audit privind continuitatea activității. Atunci când stabilitatea unei companii este bună probabilitatea de a-și continua activitatea este mai mare. Din acest motiv, auditorii emit opinii privind continuitatea activității dacă entitatea auditată se află într-o situație financiară precară și nu își mai poate susține activitatea. Cea mai utilizată metodă în măsurarea stării financiare a unei companii este utilizarea modelului Altman (Gallizo și Saladrighes, 2016).

De asemenea, opinia de audit privind continuitatea activității poate fi tratată în raport cu mulți alți factori, cum ar fi: întârzierea raportului de audit, ședințele consiliului de administrație, dimensiunea firmei de audit, indicatorii financiari (levier financiar, profitabilitate, lichiditate) sau dimensiunea companiei (Pham, 2022). Perioada dintre închiderea exercițiului financiar și data emiterii raportului de audit se numește perioada de întârziere a raportului de audit sau decalajul de audit. Cu cât decalajul de audit este mai lung, cu atât apar mai multe semnale de înregistrare a unei opinii privind continuitatea activității. După cum subliniază Geiger ș.a. (2005), auditorii emit adesea opinii privind continuitatea activității atunci când rapoartele de audit sunt întârziate.

Există puține studii realizate cu privire la ședințele consiliului de administrație raportate la opiniile de audit modificate, iar acestea dau rezultate mixte și neconvingătoare (Omer ș.a., 2020). Farinha și Viana (2009) au concluzionat că frecvența ședințelor consiliului de administrație crește calitatea raportărilor financiare și reduce, de asemenea, probabilitatea înregistrării unei opinii de audit modificate. Omer ș.a. (2020) susțin că, documentat statistic, există o relație pozitivă și semnificativă între ședințele consiliului de administrație și o opinie de audit modificată. Concluziile lor evidențiază faptul că frecvența acestor ședințe nu contribuie la reducerea posibilității de a primi o opinie de audit privind continuitatea activității, deoarece ședințele se organizează nu neapărat pentru discutarea aspectelor financiare și a calității raportărilor financiare, ci mai degrabă pentru aspecte strategice și juridice.

Un alt punct de vedere legat de opiniile de audit privind continuitatea activității este dimensiunea firmei de audit. Mulți cercetători au opinii diferite cu privire la acest subiect, dar majoritatea susțin că firmele de audit de dimensiuni mai mari oferă opinii de audit mai credibile, iar misiunea lor de audit este calitativă. Datorită credibilității lor în rândul investitorilor, acestea sunt din ce în ce mai solicitate pentru îndeplinirea misiunilor de audit. Craswell ș.a. (1995) a concluzionat că, de obicei, clientul recunoaște rapoarte de audit de calitate superioară de la companiile mari de audit, acest lucru fiind motivat de faptul că aceștia consideră că auditorii sunt mai bine pregătiți și au recunoaștere internațională și prezența evaluării *inter pares*, trăsături adesea asociate cu calitatea. Deoarece opinia de audit privind continuitatea activității este ca un semnal pentru firmele aflate în dificultate financiară, conducerea tinde să evite primirea unei astfel de opinii și este adesea tentată să schimbe auditorul și să caute o opinie de audit nemodificată.

Ratele financiare sunt, de asemenea, abordate în legătură cu o opinie modificată. Carcello și Neal (2000) au constatat că efectul de levier este asociat în mod semnificativ cu o opinie modificată, în special cu una privind continuitatea activității. Feng și Li (2014) afirmă că entitățile mai mici, cu o rată mai mare a efectului de levier, sunt mai predispuse să înregistreze o opinie de audit privind continuitatea activității. De asemenea, profitabilitatea este o metrică contabilă care ajută la evaluarea stării financiare a unei companii. Cu cât profitul este mai mare, cu atât încrederea investitorului este mai mare și acesta este mai dispus să investească în entitate.

Prin urmare, companiile care înregistrează profit sunt mai puțin susceptibile de a primi opinii privind continuitatea activității (Bellovary ș.a., 2007; Gallizo și Saladríguez, 2016). Lichiditatea afectează capacitatea entității de a-și acoperi datoriile pe termen scurt (Subramanyam, 2014). Cu cât este mai mică capacitatea companiei de a-și îndeplini obligațiile pe termen scurt, cu atât este mai mare probabilitatea înregistrării unei opinii privind continuitatea activității.

Un alt aspect tratat este legat de dimensiunea companiei, care se poate referi la activele totale, vânzări și capitalizarea de piață. Mutchler (1985) a concluzionat că auditorii emit mai des o opinie privind continuitatea activității pentru o entitate mică decât pentru una mare, deoarece tind să creadă că firmele mai mari sunt mai capabile să își rezolve problemele financiare decât cele mai mici. Și din această cauză, firmele mai mari nu primesc mai des opinii privind continuitatea activității, deoarece se gestionează singure și accelerează creșterea, acest lucru descurajând auditorul să emită o opinie privind continuitatea activității.

Studiile anterioare identifică mulți factori asociați cu opiniile de audit privind continuitatea activității, chiar dacă acestea au dat rezultate inconsistente. Gallizo și Saladríguez (2016) susțin că declinul financiar, înregistrarea pierderilor și auditul efectuat de o companie de audit mică cresc șansele unei companii de a primi o opinie privind continuitatea activității. De asemenea, Geiger și Raghunandan (2002) evidențiază situația financiară a entității ca principal factor explicativ pentru această opinie. Bellovary ș.a. (2007) indică profitabilitatea, gradul de îndatorare și lichiditatea entității ca fiind factori cheie în determinarea anterioară a includerii sau nu a unui paragraf privind continuitatea activității în opinie, în timp ce Geiger ș.a. (2005) subliniază faptul că o întârziere în emiterea raportului este asociată în mod semnificativ cu probabilitatea înregistrării unei opinii privind continuitatea activității. Alți factori luați în considerare, de exemplu, competența auditorului, dimensiunea companiei, dimensiunea auditorului și guvernanta corporativă, relevă rezultate mixte (Geiger ș.a., 2019). Pentru a atinge obiectivul propus, întrebarea de cercetare a lucrării este:

ÎC: Ce factori influențează opinia de audit cu privire la continuitatea activității și care este potențialul auditorilor de a prezice riscul de dificultăți financiare?

2. METODOLOGIA DE CERCETARE

Metodologia cercetării este cantitativă și implică un studiu descriptiv al opiniilor de audit, care va fi detaliat pe anii de audit, piața bursieră pe care sunt listate companiile incluse în eșantion și domeniile de activitate, pentru a realiza o previzualizare a eșantionului studiat. De asemenea, analiza se va concentra și pe corelația dintre opinia de audit și tipul (dimensiunea) auditorului, tipul opiniei, totalul KAM-urilor din opinie, opinia privind continuitatea activității din anul precedent, tipul raportului, profitul/pierderea netă și capitalul propriu ca indicatori financiari care pot fi legați de incertitudinile privind continuitatea activității.

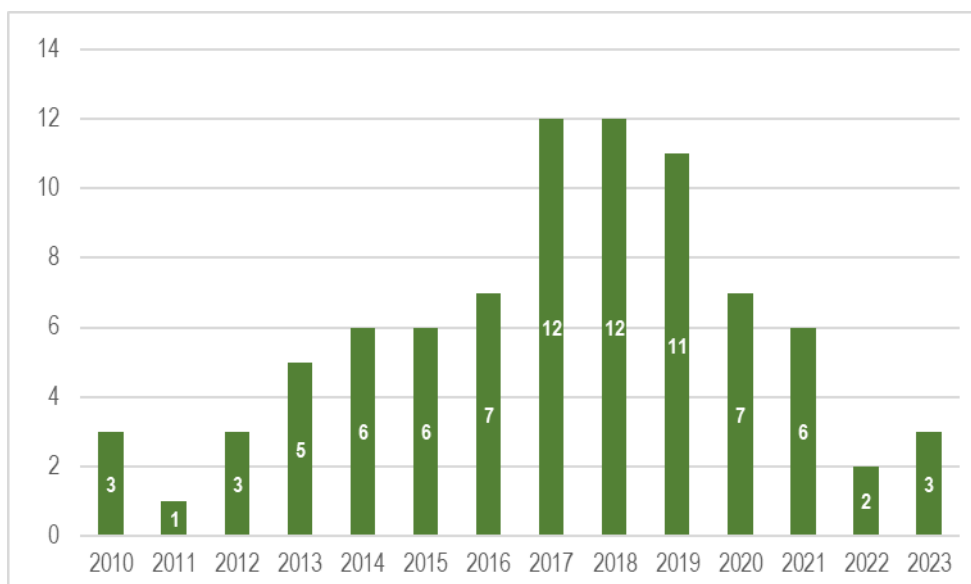
Datele au fost colectate din baza de date Audit Analytics la 5 mai 2025, pentru perioada 2010-2023, perioada aleasă incluzând perioada anterioară implementării noului format de audit conform ISA 701, precum și perioada ulterioară acestuia. Baza de date conține date despre firmele listate la Bursa de Valori București (BVB).

Eșantionul selectat pe baza criteriilor de țară, respectiv România, și a existenței incertitudinilor privind continuitatea activității în raportul auditorilor a fost de 28 de companii. Deoarece a existat o lacună în ceea ce privește datele disponibile, o companie a fost exclusă din eșantion, rămânând un număr final de 27 de companii și 84 de opinii în perioada studiată.

2.1 Perioada auditată și piața bursieră

Numărul de opinii emise în perioada analizată este prezentat în **Figura nr. 1**. După cum se poate observa, există o tendință ascendentă în perioada 2011-2017, probabil motivată de criza din 2008, eveniment major care a creat multe incertitudini pentru companii, în special legate de capacitatea respectării continuității activității. După punctul culminant din 2017-2018, tendința a fost descendentă, atingând un minim în 2022, de doar 2 opinii privind continuitatea activității.

Figura nr. 1. Anul de audit

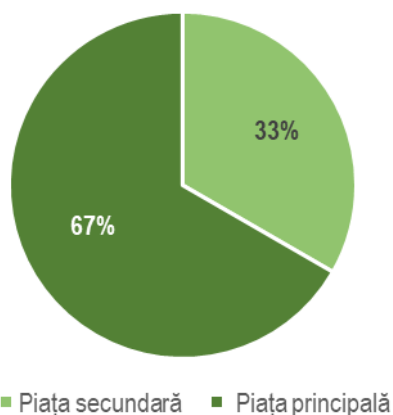
Sursa: proiecția autorului, 2025

Opiniile privind continuitatea activității emise în perioada 2017-2018, perioadă care coincide cu momentul celor mai multe opinii de audit prezente în perioada analizată, au fost emise, conform bazelor opiniei menționate în rapoartele de audit, din următoarele cauze:

- Probleme de reevaluare și date insuficiente pentru procedurile de audit;
- Situații financiare care nu includ deprecieri pe o bază justă, rezonabilă și consecventă;
- Datoriile societății depășesc activele curente;

- Cereri de intrare în procedură de reorganizare sau faliment;
- Împrumuturi contractate de la părți afiliate, fără a constitui un provizion;
- Împrumuturi de la creditori, imposibil de rambursat;
- Activele nete sub valoarea jumătății valorii capitalului social subscris;
- Nivel scăzut de lichiditate și nivel ridicat de îndatorare.

Figura nr. 2. Piața bursieră le care sunt listate companiile

Sursa: proiecția autorului, 2025

Un criteriu important de lichiditate este piața pe care companiile sunt listate la BVB, și anume piața principală și piața secundară (Figura nr. 2).

Rezultatele arată că două treimi dintre companii sunt listate pe piața principală și o treime pe piața secundară.

2.2 Domeniile de activitate

Datele despre sectorul de activitate au o importanță semnificativă atunci când se analizează dacă o companie poate respecta sau nu principiul economic al continuității activității, deoarece domeniul de activitate în care activează o companie poate fi mai afectat decât oricare alte domenii. Eșantionul studiat, grupat pe domenii de activitate, cu numărul de opinii emise, este prezentat în Tabelul nr. 1.

Auditorii au emis cele mai multe opinii referitoare la evaluarea continuității activității, pentru companiile care activează în sectorul industriei prelucrătoare (60%), companiile prelucrătoare reprezentând, de asemenea, o parte semnificativă a eșantionului studiat. Alte sectoare care au prezentat procente semnificative sunt Comerțul en-gros și cu amănuntul (15%), Activități financiare și de asigurări (11%), Industria extractivă (6%) și Servicii de cazare și alimentație publică (5%). Celelalte industrii au raportat mai puține opinii privind continuitatea activității.

Tabelul nr. 1. Domeniile de activitate

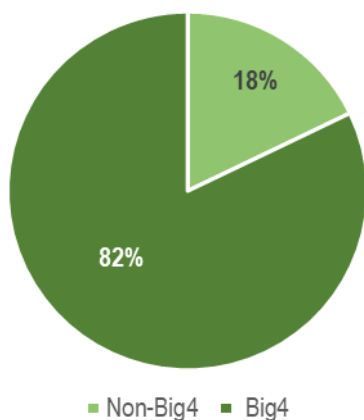
Codul CAEN	Industria	Total nr. KAM-uri	Procent
0510 – 0990	Minerit și cariere	5	6%
1011 – 3320	Producție	50	60%
3511 – 3530	Furnizare de energie electrică, gaz, abur și aer condiționat	1	1%
4110 – 4399	Construcții	1	1%
4511 – 4799	Comerț en-gros și cu amănuntul	13	15%
5510 – 5630	Activități de cazare și servicii de alimentație publică	4	5%
6411 – 6630	Finanțe, Asigurări și Piața imobiliară	9	11%
6910 – 7500	Activități științifice și tehnice profesionale	1	1%
	Total	84	100%

Sursa: proiecția autorului, 2025

2.3 Tipul auditorului, opinia emisă și KAM-urile incluse în opinie

Un factor care trebuie luat în considerare la analiza opiniei de audit este tipul de auditor care o emite. Există opinii contradictorii cu privire la acest subiect, unele dintre ele fiind evidențiate și în secțiunea dedicată analizei literaturii de specialitate. Pe eșantionul studiat, în urma sintetizării datelor analizate, distribuția grafică a tipului de auditor este prezentată în **Figura nr. 3**.

Figura nr. 3. Tipul auditorului

Sursa: proiecția autorului, 2025

După cum se evidențiază în **Figura nr. 3**, auditorii din companiile non-Big4 au o contribuție mai mare (82%) la emiterea rapoartelor eșantionului studiat. De asemenea, companiile Big4 contribuie la auditarea entităților, dar într-o proporție mai mică, de doar 18%.

Referindu-ne la distribuția companiilor Big4 (Deloitte, Ernst & Young, KPMG și PricewaterhouseCoopers), **Tabelul nr. 2** arată că PricewaterhouseCoopers a emis 8 opinii din totalul de 15, înregistrând o proporție de 53%, dominând restul companiilor Big4. KPMG a emis 4 opinii (27%), Deloitte & Touche a emis 2 opinii, iar Ernst & Young a emis o singură opinie în eșantionul analizat. Totalul opiniilor de audit Big4 este de 15.

De asemenea, având în vedere procentul semnificativ pe care companiile din afara Big4 îl au în emiterea opiniei de audit, este demn de remarcat contribuția lor, detaliată în **Tabelul nr. 3**.

Tabelul nr. 2. Distribuția auditorilor de tip Big4

Big4	Nr. total de KAM-uri	Procent
PricewaterhouseCoopers LLP	8	53%
KPMG LLP	4	27%
Deloitte & Touche LLP	2	13%
Ernst & Young LLP	1	7%
Total	15	100%

Sursa: proiecția autorului

Tabelul nr. 3. Distribuția auditorilor de tip non-Big4

Non Big4	Nr. total de KAM-uri	Procent
BDO Audit SRL	22	32%
JP Auditors & Advisors SRL	8	12%
Mazars Romania SRL	5	7%
Auditor Financiar Daniela Nicolescu	3	4%
Casa de Audit Corvinia SRL Filiala Pitești	3	4%
Evalex SA	3	4%
Integral Audit Srl	3	4%
MCO CONTAB Consult Srl	3	4%
Prof Consult SRL	2	3%
Roedl & Partner SRL	2	3%
SC ROMBAC Audit și Consultanță SRL	2	3%
Sub 2 opinii	13	20%
TOTAL	69	100%

Sursa: proiecția autorului

În categoria companiilor non-Big4 există 24 de auditori care au emis 69 de opinii, dintre care BDO Audit SRL are cel mai mare procent, de 32%, urmată de JP Auditors & Advisors SRL cu 12%, iar restul auditorilor au emis sub 10% din numărul total de opinii.

De asemenea, un alt subiect de interes este tipul de opinie emisă. **Tabelul nr. 4** prezintă totalul pentru fiecare tip de opinie, legată de continuitatea activității. Mai mult, este evidențiat totalul KAM-urilor incluse în opinie. Importanța KAM-urilor se referă la faptul că, dacă societatea se confruntă cu perioade de dificultăți financiare, cum ar fi insolvența/falimentul, auditorul poate

să nu ofere o opinie cu rezerve, ci să includă aceste aspecte în secțiunea KAM-uri, pentru a evidenția starea financiară a companiei, evitând totodată consecințele negative care pot apărea în urma unei opinii cu rezerve.

Tabelul nr. 4. Opinia de audit		
Tipul opiniei	Total opinii	Total KAM-uri în opinii
Opinie necalificată	39 (46%)	47 (51%)
Opinie calificată	36 (43%)	38 (41%)
Imposibilitatea exprimării unei opinii	7 (8%)	6 (6%)
Opinie adversă	2 (2%)	2 (2%)
Total	84	93

Sursa: proiecția autorului

În rapoartele care conțin cele 84 de opinii au fost identificate cel puțin 93 de KAM-uri, ceea ce înseamnă că auditorii tind să fie mai expliciti în ceea ce privește problemele și riscurile cu care se confruntă entitatea în secțiunea KAM-uri, decât în cea de opinie. Prin urmare, această secțiune a devenit din ce în ce mai utilă pentru investitori, care acordă mult mai multă atenție secțiunii KAM-urilor, odată ce aceasta a fost inclusă în rapoarte.

2.4 Opinia de audit și opinia privind continuitatea activității din anul precedent și formatul raportului

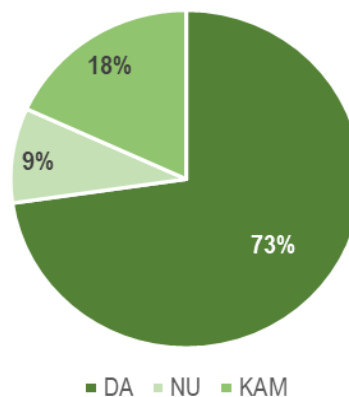
Opinia privind continuitatea activității emisă în anul precedent insolvenței sau falimentului evidențiază contribuția auditorului în evaluarea stării financiare a companiei și semnaleză potențialele amenințări care pot afecta capacitatea companiei de a respecta principiul continuității activității. **Figura nr. 4** prezintă reacția auditorilor față de compania auditată.

Companiile incluse în această analiză sunt doar cele care au intrat în insolvență sau faliment în perioada studiată, respectiv un număr de 11 de companii.

După cum se poate observa, auditorii au evidențiat în opinia lor problemele viitoare cu care se va confrunta entitatea. Majoritatea acestora (73%) au emis o opinie privind continuitatea activității, specificând că societatea

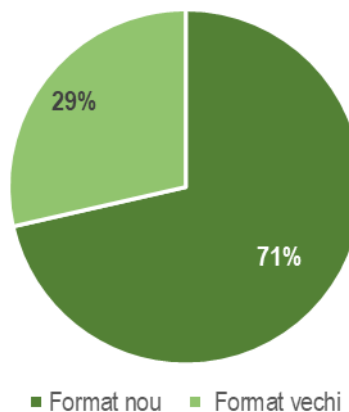
se confruntă cu incertitudini cu privire la capacitatea sa de a continua activitatea și oferind eventual sfaturi pentru a ajuta managerii și consiliul de administrație să facă față situației. 9% au emis o opinie fără rezerve în anul precedent, incluzând incertitudinile din paragraful „alte aspecte”, iar alți 18% au specificat clar în secțiunea aspectelor cheie de audit riscurile și incertitudinile privind continuitatea activității cu care se confruntă societatea, unii calificând opinia, dar alții nu. Așadar, pe baza acestei analize, este clar că auditorul poate prezice viitorul companiei, pe baza situațiilor financiare ale companiei, a raționamentului său profesional și a altor factori implicați în procesul de audit, acesta fiind un răspuns la întrebarea de cercetare propusă la această secțiune.

Figura nr. 4. Opinia privind continuitatea activității emisă în anul anterior falimentului

Sursa: proiecția autorului, 2025

Figura nr. 5. Formatul raportului de audit

Sursa: proiecția autorului, 2025

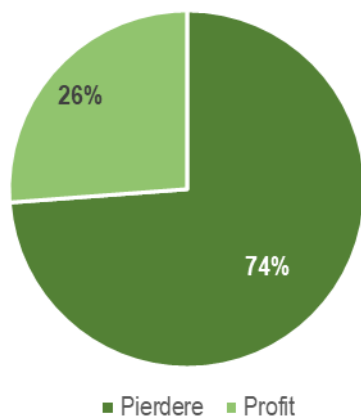
Având în vedere noul format al raportului de audit din 2016, care include secțiunea KAM-uri, este important de subliniat că, anterior, incertitudinile erau incluse în secțiunea de opinie, ceea ce implică adesea o opinie modificată, sau, într-o altă secțiune, emiterea unei opinii fără rezerve, dar cu unele mențiuni legate de continuitatea activității. În eșantionul analizat, așa cum se evidențiază în **Figura nr. 5**, au existat mai multe rapoarte pe noul format al raportului de audit (71%) și doar 29% din rapoarte au fost pe vechiul format.

2.5 Opinia de audit și indicatorii financiari

Așa cum s-a menționat încă din introducere și din analiza literaturii de specialitate, indicatorii financiari joacă un rol important în procesul de identificare dacă o companie se confruntă cu perioade de dificultăți financiare sau cu riscul de insolvență sau faliment. Profitul net este foarte important deoarece atrage investitori și este unul dintre principalii indicatori analizați în timpul procesului decizional. Din această cauză, pierderea netă poate pune sub semnul întrebării sănătatea companiei și îi poate face pe investitori să se gândească de două ori înainte de a investi sau nu în companie. De asemenea, așa cum s-a subliniat în secțiunea 2.1., rezultatul negativ și capitalul propriu negativ sunt principalele motive pentru emiterea unei opinii privind continuitatea activității și pentru existența unor incertitudini serioase cu privire la capacitatea companiei de a-și continua activitatea.

În eșantionul analizat, **Figura nr. 6** evidențiază raportul dintre companiile care au înregistrat profit și cele care au înregistrat pierderi în perioada studiată.

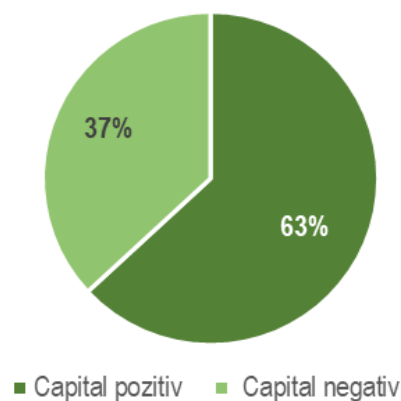
Figura nr. 6. Profitul sau pierderea netă

Sursa: proiecția autorului, 2025

Așa cum reiese din **Figura nr. 6**, majoritatea companiilor (74%) au înregistrat pierderi în perioada analizată, ceea ce susține ideea că acest indicator este unul dintre cei mai buni de luat în considerare atunci când se studiază perspectivele continuității afacerii. Doar 26% dintre companii au înregistrat profit, dar unele dintre ele înregistrează, în același timp, capitaluri proprii negative. Această situație este prezentată în **Figura nr. 7** pentru toate companiile, nu doar pentru cele cu profit.

Figura nr. 7. Capitalul propriu

Sursa: proiecția autorului, 2025

O opinie privind continuitatea activității poate avea impact asupra costului capitalului propriu al companiei. Dacă există îndoieli cu privire la capacitatea entității de a-și continua activitatea, investitorii pot solicita o rată mai mare a rentabilității (costul capitalului propriu) pentru a compensa riscul crescând al investiției în entitate. În eșantionul analizat, 63% dintre companii au înregistrat capital propriu pozitiv, dar unele dintre ele au înregistrat și pierderi, iar doar 37% au înregistrat capital propriu negativ.

Chiar dacă au înregistrat o opinie privind continuitatea activității, majoritatea companiilor incluse în eșantion au continuat să opereze pe piață timp de mai mulți ani, confruntându-se cu dificultăți financiare și numeroase provocări, dar rămânând în continuare operaționale. Prin urmare, persistența incertitudinii în timp este un factor esențial care trebuie luat în considerare de către auditor atunci când efectuează evaluarea. Din acest motiv, în scopul identificării factorilor de influență ai unei opinii privind continuitatea activității, în continuare sunt prezentate o statistică descriptivă și o matrice de corelație. Descrierea indicatorilor utilizați este detaliată în **Tabelul nr. 5**.

Tabelul nr. 5. Descrierea indicatorilor		
Indicator	Cod	Descrierea
Opinia privind continuitatea activității emișă în anul anterior falimentului	GCOP	1 – Da 0 – Nu/KAM
Dimensiunea auditorului	A	1 – auditor Big4 0 – auditor Non-Big4
Numărul total de KAM-uri în opinie	K	De la 1 la 8, în funcție de raport
Tipul raportului	R	1 – Nou 0 – Vechi
Tipul opiniei	O	1 – Necalificată 0 – Alte opinii
Status	S	1 – În faliment/insolvență/reorganizare judiciară 0 – Activă
Profitul/pierderea netă	PL	1 – Profit 0 – Pierdere
Capitalul	E	1 – Pozitiv 0 – Negativ
Piața bursieră	SM	1 – Principală 0 – Secundară
Industria (codul CAEN)	I	În conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională, codificarea la două caractere

Sursa: proiecția autorului, 2025

Indicatorii aleși se bazează pe caracteristicile specifice implicate de studiu, dar și pe cele alese de alți cercetători în studiile lor despre opiniile privind continuitatea activității. Valoarea pragului de referință este în mare parte aceeași pentru toți indicatorii, de la 0 la 1, cu excepția totalului KAM-urilor în opinie, care ia în considerare KAM-urile incluse în opinie, ca număr, ce diferă de la un raport la altul. Și, de asemenea, ultimul indicator, industria, ale cărui scoruri variază de la 0 la 9 datorită codificării codurilor CAEN.

Indicatorul pentru opinia privind continuitatea activității din anul precedent (GCOP) a fost ales pentru a evidenția capacitatea de predictibilitate a auditorului cu privire la capacitatea companiei de a-și continua activitatea și de a fi operațională pe piață. Indicatorul mărimii auditorului (A) evidențiază influența potențială a companiilor Big4 și a celor non-Big4 asupra opiniei de audit, chiar și asupra celei privind continuitatea activității. Indicatorul total KAM-uri în opinie (K) evidențiază corelația potențială dintre o opinie cu rezerve privind evaluarea continuității activității sau o opinie fără rezerve și un paragraf KAM pentru riscurile privind continuitatea activității. Indicatorii KAM sunt o modalitate prin care auditorul evită o opinie privind continuitatea activității și, din acest motiv, este important să se analizeze și numărul de KAM-uri incluse în raport și

conținutul acestora. Tipul indicatorului de raport (R) este util pentru a determina utilitatea includerii KAM-urilor, deoarece, începând cu anul 2016, aceasta a devenit obligatorie și este important să se observe dacă au existat modificări sau îmbunătățiri în raportare începând cu această obligație.

Indicatorul tipului de opinie (O) evidențiază faptul că în eșantion există puține companii care au primit o opinie adversă sau o declinare a opiniei, chiar dacă au primit un KAM sau un paragraf referitor la incertitudinea privind continuitatea activității. Multe companii au înregistrat și o opinie cu rezerve, dar majoritatea au primit o opinie fără rezerve. De aceea, este important să se vadă corelația dintre tipul de opinie și ceilalți factori de influență, pentru a stabili motivul pentru care companiile primesc opinii sau KAM-uri privind continuitatea activității. Indicatorul de stare (S) evidențiază tipul de companii incluse în eșantion din punctul de vedere al pieței, oferind o altă perspectivă asupra factorilor care pot influența opinia privind continuitatea activității.

Indicatorul profitului/pierderii nete (PL) și indicatorii capitalurilor proprii (E) demonstrează că situația financiară a unei companii poate fi prezisă în raport cu datele sale financiare. Atunci când o companie se confruntă cu perioade de dificultăți financiare, acest lucru se reflectă în

mod clar în situațiile sale financiare și poate ajuta la prezicerea dacă entitatea își va reveni sau nu după criză. Indicatorul pieței bursiere (SM) este important deoarece evidențiază companiile de pe piața bursieră principală și secundară, iar această clasificare poate fi utilă pentru a concluziona dacă piața bursieră pe care este listată compania poate contribui la obținerea unei opinii privind continuitatea activității sau nu. Indicatorul industriei (I) a

fost ales pentru a înțelege dacă există unele industrii care ar putea fi mai afectate de riscul incapacității continuității activității, în raport cu altele. Unii dintre acești indicatori au fost utilizați de Muñoz-Izquierdo ș.a. (2024), Goose ș.a. (2024), Crucean și Hațegan (2022) sau Hațegan și Imbrescu (2021) în studiile lor.

Datele statisticii descriptive sunt prezentate în **Tabelul nr. 6**.

Tabelul nr. 6. Statistica descriptivă					
Indicator	Observații	Min	Max	Mediana	Deviația standard
GCOP	84	0	1	0,0952	0,2953
A	84	0	1	0,1785	0,3852
K	84	0	8	1,1071	1,5524
R	84	0	1	0,7142	0,4544
O	84	0	1	0,4285	0,4978
S	84	0	1	0,3928	0,4913
PL	84	0	1	0,2619	0,4423
E	84	0	1	0,6309	0,4854
SM	84	0	1	0,6666	0,4742
I	84	0	9	34,7261	15,5504

Sursa: proiecția autorului, 2025

Tabelul nr. 6 arată că indicatorul privind continuitatea activității în anul precedent (GCOP) a fost în medie de 0,09, fiind mai aproape de minimul intervalului de referință, ceea ce poate fi interpretat ca fiind faptul că auditorii nu au emis o opinie privind continuitatea activității în anul precedent de insolvență/faliment. Însă, conform **Figurii nr. 4**, majoritatea auditorilor au emis o opinie privind continuitatea activității în anul precedent insolvenței/falimentului. Acest lucru se explică prin faptul că valoarea medie este calculată conform întregii baze de date, dar, în realitate, există doar 11 companii care s-au confruntat cu insolvență, faliment sau reorganizare judiciară în perioada analizată, iar pentru acestea trebuie să se țină cont de analiza anului precedent. Pentru cele 11 companii există 8 opinii privind continuitatea activității, o opinie fără rezerve și 2 opinii fără rezerve cu KAM-uri privind continuitatea activității.

Mărimea auditorului (A) a înregistrat o medie de 0,17, fiind mai aproape de minimul intervalului de referință, subliniind că majoritatea auditorilor incluși în eșantion nu sunt companii din grupul Big4. De asemenea, indicatorul

pentru totalul KAM-urilor incluse în opinie (K) este în medie 1,10, ceea ce înseamnă că majoritatea opiniilor au cel puțin o opinie cu rezerve, și există puține opinii care au 8 KAM-uri. Indicatorul pentru tipul de raport (R) înregistrează o medie de 0,71, ceea ce înseamnă că majoritatea rapoartelor sunt pe noul format al raportului auditorului, după 2016, ceea ce implică includerea secțiunii de aspecte cheie de audit.

Indicatorul pentru tipul de opinie (O) a fost în medie 0,42, fiind aproape la jumătatea distanței dintre cele două limite ale intervalului de scor, ceea ce înseamnă că, în perioada studiată, au existat în mare parte opinii fără rezerve (46%), fapt confirmat și de **Tabelul nr. 4**, iar cumulate, celelalte tipuri de opinii (cu rezerve, adverse și imposibilitatea exprimării unei opinii) înregistrează valoarea rămasă până la 100%. Indicatorul pentru statusul companiei (S) a fost în medie 0,39, ceea ce înseamnă că majoritatea companiilor sunt încă active pe piață în perioada analizată.

Indicatorul pentru profitul sau pierderea netă (PL) a fost în medie de 0,26, ceea ce înseamnă că majoritatea

companiilor incluse în eșantion înregistrează pierderi, nu profit, deoarece indicatorul este mai aproape de minimul intervalului de scor. Indicatorul pentru capitalul propriu (E) a fost în medie de 0,63, subliniind că aproape jumătate dintre companii înregistrează valori pozitive pentru capitalul propriu.

Indicatorul pentru piața bursieră (SM) a fost în medie de 0,66, mai aproape de maximul intervalului de scor, subliniind că majoritatea companiilor sunt listate pe piața

bursieră principală. De asemenea, indicatorul pentru industrie (I) a fost în medie de 34,72, aproape de jumătatea intervalului. Aceasta înseamnă că toate ramurile economiei sunt implicate în analiză, dar în special cele incluse în categoria: minerit și cariere, producție, furnizarea de energie electrică, gaze, abur și aer condiționat.

Matricea de corelație este prezentată în **Tabelul nr. 7**.

Tabelul nr. 7. Matricea de corelație										
	Opinie de continuitate în anul anterior	Dimensiunea auditorului	Totalul KAM-urilor în opinie	Tipul opiniei	Tipul raportului	Status-ul	Profitul/pierdere a netă	Capitalul	Piața bursieră	CAEN
Opinie de continuitate în anul anterior	1									
Dimensiunea auditorului	-0,0454	1								
Totalul KAM-urilor în opinie	-0,1539	-0,0928	1							
Tipul opiniei	-0,1171	0,2871	0,1113	1						
Tipul raportului	0,0256	-0,462	0,4538	-0,038	1					
Status-ul	0,4033	-0,2478	0,0231	-0,007	0,185	1				
Profitul/pierdere netă	-0,1933	0,2171	0,0113	0,1954	-0,1027	-0,2574	1			
Capitalul	-0,1721	0,3566	0,0371	0,2635	-0,156	-0,4456	0,2311	1		
Piața bursieră	-0,0287	0,1978	-0,0655	0,1021	-0,0559	0	0,0191	-0,2791	1	
CAEN	-0,2278	0,6457	-0,1784	0,1881	-0,3794	-0,5188	0,2085	0,4557	-0,0599	1

Sursa: proiecția autorului, 2025

Corelația dintre indicatorul principal, opinia privind continuitatea activității în anul precedent (GCOP) și dimensiunea auditorului este inversă și scăzută, ceea ce înseamnă că este posibil ca firmele de audit din Big 4 să nu emită o opinie privind continuitatea activității în anul precedent, comparativ cu cele non-Big4. Corelația cu totalul KAM-urilor incluse în opinie este inversă, ceea ce înseamnă că nu au fost multe KAM-uri incluse în opinia privind continuitatea activității în anul precedent. Corelația cu tipul de opinie este inversă și semnificativă, ceea ce înseamnă că în anul precedent au existat mai multe opinii cu rezerve/adverse sau imposibilitatea exprimării unei opinii, decât opinii fără rezerve. Indicatorul este slab corelat cu tipul de raport și cu piața bursieră la care sunt listate companiile. Corelația cu statusul companiei este puternică, pozitivă, fiind cea mai bună corelație

înregistrată de opinia privind continuitatea activității în anul precedent. Aceasta înseamnă, evident, că opinia privind continuitatea activității este influențată de statusul companiei, dacă se confruntă sau nu cu perioade de dificultăți financiare. Corelația cu indicatorii de profit/pierdere netă și capitaluri proprii este inversă și semnificativă, ceea ce înseamnă că majoritatea companiilor care au înregistrat opinii privind continuitatea activității în anul precedent înregistrează, de asemenea, pierderi și valoare negativă a capitalurilor proprii. Corelația cu industria, reprezentată de indicatorul codului CAEN, este inversă și semnificativă, ceea ce înseamnă că opinia privind continuitatea activității în anul precedent nu a fost emisă pentru companiile care activează în toate ramurile economice.

Indicatorul mărimii auditorului (A) este invers și slab corelat cu totalul KAM-urilor în opinie. Indicatorul este corelat direct, pozitiv și semnificativ cu indicatorul tipului de opinie, subliniind faptul că companiile Big4 emit mai multe opinii fără rezerve legate de incertitudinile privind continuitatea activității decât cele non-Big4, majoritatea incluzând incertitudinile din secțiunea „alte aspecte”. Corelația cu tipul de raport este inversă și puternică, ceea ce înseamnă că majoritatea companiilor Big4 emiteau mai degrabă rapoarte de tip vechi decât noi, probabil pentru că majoritatea companiilor Big4 auditate din eșantion proveneau din perioada anterioară anului 2016. Corelația cu statusul companiei este inversă și semnificativă, subliniind faptul că companiile Big4 operează în mare parte cu companiile active incluse în eșantion. Corelația cu indicatorul profitului sau pierderii nete este directă și semnificativă, arătând că majoritatea companiilor auditate de auditorii Big4 au înregistrat profit. De asemenea, corelația cu indicatorul capitalului propriu este directă și puternică, ceea ce înseamnă că firmele incluse în eșantion, auditate de companiile Big4, înregistrează valori pozitive ale capitalului propriu. Corelația cu indicatorul pieței bursiere se dovedește a fi directă și semnificativă, majoritatea companiilor auditate de auditorii Big4 fiind listate pe piața bursieră principală. Indicatorul este puternic, direct și corelat pozitiv cu indicatorul industriei, evidențiind faptul că firmele Big4 auditează entități din toate domeniile economice, în special cele din intervalul de referință 4-9. Ca un studiu anterior referitor la corelarea situației financiare a companiei cu tipul de auditor, Gallizo și Saladríguez (2016) au realizat un studiu care a concluzionat că faptul de a fi auditat de un auditor mic crește probabilitatea obținerii unei opinii de audit privind continuitatea activității. Rezultatele lor arată, de asemenea, că nu există un declin financiar neașteptat, ci înregistrarea de pierderi și auditarea de către o companie non-Big4 face probabilă înregistrarea unei opinii privind continuitatea activității și, într-o măsură mai mică, atunci când dimensiunea relativă a clientului este mică. Mai mult, creșterea probabilității de a primi o opinie de audit privind continuitatea activității nu s-ar baza pe declinul brusc al poziției financiare a companiei, ci mai degrabă pe persistența înregistrării pierderilor. Acesta fiind cel mai important motiv care pune sub semnul întrebării capacitatea companiei de a-și continua activitatea, ceea ce generează consecințe imediate.

Corelația dintre totalul KAM-urilor în opinie (K) și indicatorul tipului de opinie este directă și semnificativă, evidențiind faptul că majoritatea opiniilor fără rezerve

conțin KAM-uri privind evaluarea continuității activității. Corelația cu tipul de raport este pozitivă, directă și puternică, arătând că, așa cum poate fi observat și în **Figura nr. 5**, majoritatea rapoartelor au fost emise în noul format, incluzând și secțiunea privind aspectele cheie de audit. Corelațiile cu indicatorii status, profit/pierdere net, capitaluri proprii și piața bursieră sunt scăzute și nesemnificative. De asemenea, în raportul cu indicatorul industriei, corelația este inversă și semnificativă, dovedind că KAM-urile în opinie privind continuitatea activității sunt corelate cu codurile din prima jumătate a intervalului de la 0 la 9.

Corelația indicatorului tip de opinie (O) cu tipul de raport și statusul companiei este slabă și inversă. Corelațiile cu indicatorii profit/pierdere net și capitaluri proprii sunt directe și semnificative, arătând că firmele care înregistrează profit și valori pozitive ale capitalurilor proprii primesc opinii fără rezerve. Indicatorul este, de asemenea, direct corelat cu indicatorul pieței bursiere, dovedind că majoritatea firmelor care înregistrează opinii fără rezerve sunt listate pe piața bursieră principală. Corelația cu indicatorul industriei este directă și semnificativă, dovedind că există mai multe domenii economice care primesc opinii fără rezerve, chiar dacă se confruntă cu perioade de dificultăți financiare, în special cele din a doua jumătate a intervalului de la 0 la 9.

Indicatorul tip de raport (R) este direct corelat cu indicatorul de status, evidențiind faptul că majoritatea firmelor active incluse în eșantion utilizau noul format de raport de audit. De asemenea, indicatorul este invers și semnificativ corelat cu indicatorul profit/pierdere net și capitaluri proprii, dovedind că majoritatea firmelor care au înregistrat pierderi și capitaluri proprii negative se aflau în prima jumătate a intervalului 2016-2023. Indicatorul este mai puțin și invers corelat cu indicatorul pieței bursiere. Trebuie evidențiată o corelație semnificativă și inversă cu indicatorul industriei, arătând că majoritatea companiilor care utilizează noul format al raportului se aflau în prima jumătate a intervalului de la 0 la 9.

Indicatorul de status (S) prezintă o corelație inversă și semnificativă cu indicatorul profit/pierdere net și o corelație inversă și puternică cu indicatorul de capital propriu, dovedind că firmele care se confruntă cu perioade de dificultăți financiare sau sunt insolvente sau falimentare înregistrează pierderi și capitaluri proprii negative. Corelația cu piața bursieră este nesemnificativă. Corelația cu indicatorul industriei este inversă și puternică, dovedind că firmele din multe sectoare ale economiei pot deveni

inactive, în special cele din prima jumătate a intervalului de referință.

Indicatorul profit/pierdere net (PL) este corelat direct și semnificativ cu indicatorul de capital propriu, dovedind că între cei doi indicatori există o relație importantă, ambii fiind luați în considerare la evaluarea capacității companiei de a continua activitatea. Corelația cu indicatorul pieței bursiere este pozitivă, dar scăzută. Corelația cu sectorul industriei este directă și semnificativă, subliniind că firmele din multe sectoare pot înregistra profit.

Indicatorul capitalului propriu (E) este invers și semnificativ corelat cu indicatorul pieței bursiere, subliniind că firmele listate pe piața secundară de capital sunt susceptibile de a înregistra valori negative ale capitalului propriu. De asemenea, indicatorul este direct și puternic corelat cu indicatorul industriei, ceea ce înseamnă că firmele din toate ramurile economice pot înregistra capitaluri proprii pozitive, în special cele din a doua jumătate a intervalului de referință.

În cele din urmă, corelația dintre indicatorul pieței bursiere (SM) și indicatorul industriei este inversă și scăzută, subliniind că nu există o legătură semnificativă între piața bursieră pe care este listată o companie și industria din care aceasta face parte, piața bursieră conținând firme din diverse ramuri economice.

Studii anterioare privind opiniile privind continuitatea activității au fost realizate de Gallizo și Saladrighes (2016), studiul lor fiind menționat de mai multe ori în această cercetare. De asemenea, Duc Hieu Pham (2022) a studiat factorii determinanți ai opiniei de audit privind continuitatea activității, raportat la un eșantion de firme vietnameze listate. Mai mult, Geiger ș.a. (2005) au făcut referire la schimbările recente în asocierea dintre falimente și opiniile de audit anterioare. De asemenea, Hațegan și Imbrescu (2021) au realizat un studiu care a evidențiat evoluțiile și diversificările incertitudinilor legate de continuitatea activității conținute în raportul auditorului.

Concluzii

Auditorii emit o opinie privind continuitatea activității și evaluează capacitatea companiei de a respecta principiul continuității activității. Emiterea acestei opinii poate fi afectată de factori financiari și nefinanciari. Atunci când evaluează principiul continuității activității prezentat în situațiile financiare, auditorii trebuie să se bazeze pe judecata lor profesională și pe cerințele standardelor de audit naționale și internaționale. Dacă o companie este

transparentă în publicațiile sale, cu privire la riscurile și incertitudinile cu care se confruntă, acest lucru va avea un impact pozitiv asupra părților interesate, acestea devenind mai încrezătoare în valoarea și relevanța auditului financiar.

Atunci când evaluează principiul continuității activității prezentat în situațiile financiare, auditorii trebuie să se bazeze pe raționamentul lor profesional și pe cerințele standardelor naționale și internaționale de audit.

Transparența unei companii în publicațiile sale cu privire la riscurile și incertitudinile cu care se confruntă va avea un impact pozitiv asupra părților interesate, acestea devenind mai încrezătoare în valoarea și relevanța auditului financiar și a raportului și opiniei de audit.

Obiectivul propus al lucrării a fost identificarea principalilor factori și motive care pot genera o opinie privind continuitatea activității emisă de auditorii independenți, precum și capacitatea lor predictivă cu privire la viitorul unei entități. Așa cum a subliniat secțiunea de rezultate și discuții, există mai mulți factori care ar trebui luați în considerare atunci când se evaluează capacitatea unei companii de a respecta principiul continuității activității. Această evaluare poate fi tratată din mai multe puncte de vedere, fiind corelată în special cu opinia emisă de auditor în anul precedent, precum și cu valoarea indicatorilor financiari, cum ar fi profitul/pierdere netă și capitalurile proprii, care pot fi un semn atunci când compania se confruntă cu riscuri. De asemenea, industria în care activează compania este un subiect important, deoarece există mulți alți factori externi care pot influența întreaga industrie sau o anumită parte a acesteia. Pandemia de Covid-19, criza economică, disponibilitatea pe piața muncii, incertitudinile guvernamentale, riscul de lichiditate, valoarea semnificativă a pasivelor, pot fi factori de influență care afectează și industriile și capacitatea acestora de a rămâne operaționale pe piață în viitorul previzibil.

Principala concluzie a lucrării este că auditorul, prin raționamentul profesional și testele efectuate prin procesul de audit, are capacitatea de a prezice direcția viitoare a unei entități și, de asemenea, auditorii pot face recomandări cu privire la modul în care o companie poate evita sau face față riscurilor și perioadelor de dificultăți financiare. Aceste aspecte ar trebui luate în considerare de către management, consiliul de administrație și, de asemenea, de către alte părți interesate.

Lucrarea contribuie la cunoștințele existente în domeniul continuității activității, privit din punct de vedere al

auditului, adăugând câteva perspective asupra factorilor care pot fi luați în considerare la analiza evaluării continuității activității și poate fi o sursă de informații pentru orice alți cercetători din domeniul auditului și contabilității. De asemenea, cercetarea subliniază importanța raportării financiare relevante, deoarece multe informații conținute de acestea pot semnala riscurile cu care se poate confrunta o entitate.

Limitările studiului sunt legate de mai multe aspecte. În primul rând, datele au fost colectate dintr-o sursă secundară, și anume baza de date Audit Analytics, o situație care poate distorsiona rezultatele într-o mică măsură. De asemenea, o parte din date au fost colectate manual, ceea ce poate distorsiona, de asemenea, rezultatele într-o mică măsură. Mai mult, o altă limitare este de natură metodologică, deoarece s-a efectuat doar o analiză descriptivă și corelațională a indicatorilor, fără a identifica un model econometric care să testeze o serie de

indicatori care să reflecte situația de incertitudine privind continuitatea companiilor.

Cercetarea este o premisă pentru cercetări viitoare bazate pe o analiză cantitativă, care poate include variabile în studiu, conducând la formarea unui model econometric al factorilor de influență ai ipotezei de continuitate a activității și ai opiniei privind continuitatea activității, luând în considerare și factorii detaliați pentru a ajunge la concluzii mai elaborate pe această temă.

În concluzie, identificarea factorilor care afectează calitatea procesului de audit și capacitatea de a respecta principiul continuității activității poate ghida managerii în evaluarea resurselor necesare pentru misiunile de audit financiar. În plus, prin identificarea factorilor critici legați de calitatea auditului, este posibil un mai bun control și o mai bună gestionare a procesului de audit și, astfel, creșterea eficacității și eficienței auditului.

Bibliografie

1. Ajona, L. A., Dallo, F. L., Alegría, S. S., & Barbadillo, E. R. (2012). Las expectativas del usuario ante la salvedad al principio de empresa en funcionamiento. Evidencia empírica del fenómeno de la profecía autocumplida para el caso español. *Spanish Journal of Finance and Accounting/Revista Española de Financiación y Contabilidad*, 41(154), 263-289.
2. Beaver, W. H. (1966). Financial ratios as predictors of failure. *Journal of Accounting Research*, 71-111.
3. Bellovary, J. L., Giacomin, D. E., & Akers, M. D. (2007). A review of bankruptcy prediction studies: 1930 to present. *Journal of Financial Education*, 1-42.
4. Carcello, J. V., & Neal, T. L. (2000). Audit committee composition and auditor reporting. *The Accounting Review*, 75(4), 453-467.
5. Carey, P. J., Geiger, M. A., & O'Connell, B. T. (2008). Costs associated with going-concern-modified audit opinions: an analysis of the Australian audit market. *Abacus*, 44(1), 61-81.
6. Craswell, A. T., Francis, J. R., & Taylor, S. L. (1995). Auditor brand name reputations and industry specializations. *Journal of Accounting and Economics*, 20(3), 297-322.
7. Farinha, J., & Viana, L. F. (2009). Board structure and modified audit opinions: evidence from the Portuguese stock exchange. *International Journal of Auditing*, 13(3), 237-258.
8. Gallizo, J. L., & Saladríguez, R. (2016). An analysis of determinants of going concern audit opinion: Evidence from Spain stock exchange. *Intangible Capital*, 12(1), 1-16.
9. Geiger, M. A., & Raghunandan, K. (2002). Auditor tenure and audit reporting failures. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 21(1), 67-78.
10. Geiger, M. A., Gold, A., & Wallage, P. (2019). A synthesis of research on auditor reporting on going-concern uncertainty: An update and extension. *Foundation for Auditing Research*, 2019, 1-161.
11. Geiger, M. A., Raghunandan, K., & Rama, D. V. (2005). Recent changes in the association between bankruptcies and prior audit opinions. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 24(1), 21-35.
12. Hassan Omer, W. K., Salmen Aljaaidi, K., Md Yusof, M. A., & Hisyam Selamat, M. (2020). The associations of board of directors' characteristics with modified audit opinion. *AD-minister*, (37), 5-34.
13. Hațegan, C. D., & Imbrescu, C. M. (2021). Evolution and diversification of the going concern uncertainties disclosed in the auditor's report. *Audit Financiar*, 19(163), 516-527.
14. Messier Jr, W. F., Glover, S. M., & Prawitt, D. F. (2017). *Auditing & assurance services: A systematic approach*. McGraw-Hill.

15. Mutchler, J. F. (1985). A multivariate analysis of the auditor's going-concern opinion decision. *Journal of Accounting research*, 668-682.
16. Pham, D. H. (2022). Determinants of going-concern audit opinions: evidence from Vietnam stock exchange-listed companies. *Cogent Economics & Finance*, 10(1), 2145749.
17. Platt, H. D., & Platt, M. B. (2002). Predicting corporate financial distress: Reflections on choice-based sample bias. *Journal of Economics and Finance*, 26(2), 184-199.
18. Ross, S. (2015). Ebook: Fundamentals of Corporate Finance. *McGraw Hill*.
19. Subramanyam, K. R. (2014). Financial statement analysis. *McGraw-Hill*.